

บทความพิเศษพระเกียรติ “น้อมเทิดไถ่องค์ราชัน พระราชปณิธานคู่บารมี แต่ปวงชนชาวไทย”

บทนำ

พระราชปณิธานอันแน่วแน่ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อันเปรียบเสมือน รากฐานแห่งการสร้างยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร ทั้งสองพระองค์ทรงมุ่งมั่นบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนมาโดยตลอด โดยผ่านโครงการหลวง และ แนวพระราชดำริที่มากมาย ซึ่งมีได้เป็นเพียงแค่การพัฒนาเชิงพื้นที่ แต่หากเป็นการสร้าง “ยุทธศาสตร์ ความมั่นคงของรัฐ” ที่มองภัยคุกคามของประเทศอย่างเป็นองค์รวมและการหาแนวทางป้องกันอย่างยั่งยืน

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อความเทิดพระเกียรติผ่านการวิเคราะห์ “พระราชปณิธานคู่บารมี” ในฐานะ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง “การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์และการป้องปรามภัยคุกคาม” และการ สังเคราะห์สู่ “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ” โดยเฉพาะในมิติที่นักศึกษาวิทยาลัยการทัพอากาศสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในงาน พัฒนางค์กร ความมั่นคง และการพึ่งพาตนเองของกองทัพอากาศไทยต่อไป

๑. พระราชปณิธานคู่บารมีในฐานะยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ

“พระราชปณิธานคู่บารมี” หมายถึง พระราชปณิธานอันแน่วแน่ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ที่ทรงอุทิศพระวรกายและพระสติปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยอย่างยั่งยืน โดยมี “ศาสตร์พระราชา” และ “โครงการศิลปาชีพ” เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา

พระราชปณิธานดังกล่าวมิใช่เพียงแนวทางด้านสังคมหรือเศรษฐกิจ แต่เป็น “ยุทธศาสตร์ความมั่นคง แห่งชาติ” ที่มุ่งสร้างรากฐานความเข้มแข็งให้แก่ประเทศทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และความมั่นคงของมนุษย์

๑.๑ มิติทางการเมือง

ศาสตร์พระราชาที่เน้นหลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สร้างความไว้วางใจ ระหว่างรัฐกับประชาชน พระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนเกิดศรัทธา และความจงรักภักดี ส่งผลให้สถาบันหลักของชาติเป็นศูนย์รวมจิตใจและพลังของคนทั้งชาติ ในทำนองเดียวกัน “โครงการศิลปาชีพ” ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ ได้ทรงริเริ่ม ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ กับประชาชนถึงระดับรากหญ้า ช่วยเสริมสร้างเอกภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ทางการเมืองเชิงความมั่นคงที่มีประสิทธิภาพยิ่ง

๑.๒ มิติทางเศรษฐกิจ

“เศรษฐกิจพอเพียง” อันเป็นหัวใจของศาสตร์พระราชา เป็นยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเชิงความมั่นคง เพราะส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม นโยบายนี้ไม่เพียงสร้างความมั่นคงของครัวเรือน แต่ยังลดความเปราะบางของระบบเศรษฐกิจโดยรวม ในส่วนของโครงการศิลปาชีพยังช่วยสร้างรายได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทอผ้าไหม การทำเครื่องจักสาน และงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งช่วยกระจายรายได้และลดการอพยพแรงงาน ซึ่งถือว่าเป็น “ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ เพื่อความมั่นคงชุมชน” ที่ยั่งยืน

๑.๓ มิติทางสังคมและวัฒนธรรม

ศาสตร์พระราชและโครงการศิลปาชีพต่างมุ่งเน้นการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและความสามัคคี ผ่านการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โครงการศิลปาชีพยังมีบทบาทในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งเป็น “ความมั่นคงทางวัฒนธรรม” ที่ช่วยป้องกันการสั่นคลอนจากอิทธิพลภายนอกในยุคโลกาภิวัตน์

๑.๔ มิติทางการทหารและความมั่นคงภายใน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ทุรกันดาร เช่น โครงการหลวง โครงการพัฒนาเขาหินซ้อน หรือโครงการพัฒนาในพื้นที่ป่าต้นน้ำ มีบทบาทสำคัญในการ ป้องกันปัญหาความมั่นคงภายในประเทศ ผ่านการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ลดความยากจน และแก้ปัญหา ยาเสพติดอย่างยั่งยืน กองทัพไทยได้นำเอาหลัก “ทหารพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสังคมในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งถือเป็น “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงเชิงรุก” ที่จะ สร้างความมั่นคงด้วยการพัฒนาและความร่วมมือ มากกว่าการใช้กำลังทางทหาร

๑.๕ มิติสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมในศาสตร์พระราช เช่น “ฝายชะลอน้ำ”, “แก้มลิง”, “ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” สะท้อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติ เพราะทรงตระหนักว่าทรัพยากร ที่สมบูรณ์คือรากฐานของความมั่นคงในระยะยาว โครงการเหล่านี้ช่วยลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสร้าง สมดุลเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นความมั่นคงในเชิงโครงสร้างพื้นฐานของชีวิตและเศรษฐกิจของประเทศ

๑.๖ มิติทางมนุษย์และจิตใจ

หัวใจของพระราชปณิธานคู่บารมีคือการ พัฒนาคน ให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม สามารถดำรงชีวิต ด้วยความพอเพียงและไม่เบียดเบียนผู้อื่น นีคือ “ความมั่นคงทางจิตใจของชาติ” ที่เป็นฐานสำคัญที่สุด เพราะ เมื่อคนมีจิตสำนึกแห่งความดี สังคมก็จะมั่นคงโดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากภายนอก

๒. การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์และการป้องปรามภัยคุกคามเชิงป้องกัน

การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง การตัดสินใจที่คำนึงถึงผลกระทบระยะยาว ครอบคลุมหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล การวิเคราะห์แนวโน้ม และการมองภาพรวมของประเทศ ขณะที่การป้องปรามภัยคุกคามเชิงป้องกัน หมายถึง การวางแผนและดำเนินการ ล่วงหน้า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยหรือวิกฤตเกิดขึ้น เช่น การบริหารจัดการน้ำก่อนเกิดภัยแล้ง การสร้างพื้นที่ซับน้ำ ก่อนเกิดอุทกภัย หรือการสร้างอาชีพเพื่อลดความยากจนก่อนเกิดความไม่สงบทางสังคม

แนวคิดทั้งสองสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่เน้น “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “ความมั่นคงเชิงป้องกัน” ซึ่งมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ มากกว่าการรับมือเมื่อวิกฤตเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งสามารถศึกษาจากโครงการสำคัญ ได้ดังนี้

- โครงการฝนหลวง

โครงการฝนหลวงริเริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จากแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ ๙ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและความมั่นคงด้านอาหาร การ “ดัดแปรสภาพอากาศ” ให้เกิดฝนในพื้นที่ ที่ขาดน้ำ สะท้อนถึงการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ที่ผสมผสานวิทยาศาสตร์และการบริหารจัดการทรัพยากร โดยมีเป้าหมาย เพื่อรักษาความมั่นคงของภาคเกษตรซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

ในมิติของ “การป้องกันภัยคุกคามเชิงป้องกัน” โครงการฝนหลวงถือเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุของภัยแล้ง ลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำอันอาจนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

- โครงการแก้มลิง

โครงการแก้มลิงเป็นอีกแนวพระราชดำริที่ใช้หลักคิดเชิงยุทธศาสตร์สูงสุด ทรงนำพฤติกรรมของ “ลิงอมกล้วย” มาเปรียบเทียบกับระบบเก็บกักน้ำ กล่าวคือ เมื่อมีน้ำมากก็ “อมไว้” เมื่อขาดน้ำก็ “ปล่อยออกมา” หลักการนี้ถูกนำไปพัฒนาเป็นระบบชลประทานและพื้นที่หนองน้ำทั่วประเทศ

ในเชิงยุทธศาสตร์ โครงการแก้มลิงเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันภัยคุกคามด้านน้ำอย่างยั่งยืน ลดความเสียหายจากอุทกภัยซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ เช่น น้ำท่วมในพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญหรือกรุงเทพมหานคร การบริหารจัดการน้ำในรูปแบบนี้จึงสะท้อนถึง “การป้องกันล่วงหน้า” มากกว่าการแก้ไขเมื่อภัยเกิดขึ้นแล้ว

- โครงการปาร์กน้ำ

โครงการปาร์กน้ำมีจุดมุ่งหมายในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำและสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม่เพียงช่วยรักษาความชุ่มชื้นของดินและแหล่งน้ำ แต่ยังลดความเสี่ยงจากดินถล่ม น้ำหลาก และภัยแล้งในระยะยาว

จากโครงการทั้ง ๓ ที่สะท้อนให้เห็นถึง “ยุทธศาสตร์แห่งการพัฒนาเชิงป้องกัน” ที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ในโครงการเหล่านี้ไม่ได้เพียงแก้ปัญหาหน้าหรือสิ่งแวดล้อม แต่ยังป้องกันภัยคุกคามที่อาจนำไปสู่วิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายแห่งอนาคตของประเทศไทย

การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ : โครงการทั้งสามเป็นตัวอย่างของ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มองภัยคุกคามแบบองค์รวม” ซึ่งมีจุดร่วมสำคัญดังนี้

๒.๑ การคาดการณ์ล่วงหน้า (Foresight) - ผู้นำมองเห็นปัญหาก่อนเกิดวิกฤต เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม หรือปัญหาความยากจน

๒.๒ การบูรณาการหลายมิติ - ใช้ทั้งวิทยาศาสตร์ นโยบายสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

๒.๓ การสร้างระบบป้องกันแบบยั่งยืน - ไม่แค่เฉพาะหน้า แต่สร้างกลไกป้องกันซ้ำในอนาคต

๒.๔ การเชื่อมโยงกับความมั่นคงแห่งชาติ - เพราะภัยธรรมชาติและ ความยากจนล้วนเป็น “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่” ที่กระทบต่อเสถียรภาพของรัฐ

ดังนั้น การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ในโครงการเหล่านี้จึงเป็นแบบอย่างของ “การป้องกันภัยคุกคามเชิงป้องกัน” อย่างแท้จริง คือ มุ่งเน้น “การลดความเสี่ยงก่อนเกิดเหตุ” มากกว่า “การรับมือหลังเกิดเหตุ”

๓. การสังเคราะห์สู่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ: การประยุกต์ใช้หลักการทรงงานและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กองทัพอากาศไทยมีภารกิจหลักในการพิทักษ์รักษาอธิปไตยทางอากาศของประเทศ พร้อมสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงและการพัฒนาชาติ ในยุคที่โลกเผชิญกับความท้าทายใหม่ ทั้งภัยคุกคามแบบผสม (Hybrid Threats) เทคโนโลยีเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็ว และข้อจำกัดด้านงบประมาณ การสร้าง “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ” ที่มีความยั่งยืนและตอบสนองต่อยุคสมัย จึงต้องอาศัยทั้งความรู้ทางวิชาการและ “ภูมิปัญญาเชิงคุณธรรม” ที่เป็นรากฐานของสังคมไทย

หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ โดยเฉพาะแนวคิด “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” จึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศได้อย่างเหมาะสม ทั้งในมิติของการวิจัยและพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากร และการพัฒนากำลังพล ซึ่งจะนำไปสู่ “กองทัพอากาศที่เข้มแข็ง ยั่งยืน และพึ่งพาตนเองได้”

๓.๑ การประยุกต์หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สู่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

หลักแนวคิด “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นแนวทางการทรงงานที่เริ่มต้นจากการ “เข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้” ด้วยการศึกษาค้นคว้าเชิงลึก “เข้าถึงประชาชนหรือพื้นที่จริง” เพื่อรับรู้ความเป็นจริง และ “พัฒนา” ด้วยแนวทางที่สอดคล้องกับบริบทนั้น ๆ ในบริบทของกองทัพอากาศ นักเรียนวิทยาศาสตร์ทหารอากาศ (นศ.วทอ.) สามารถนำหลักการนี้มาประยุกต์ได้ในหลายด้าน เช่น

- ด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) : การเข้าใจปัญหาเชิงระบบของยุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีที่พึ่งพาต่างประเทศมากเกินไป จากนั้น “เข้าถึง” ข้อมูล ความต้องการของหน่วยงาน และศักยภาพภายในประเทศ เพื่อ “พัฒนา” เทคโนโลยีอากาศยาน อุปกรณ์ซ่อมบำรุง หรือระบบอัตโนมัติที่เหมาะสมกับบริบทไทย
- ด้านการบริหารจัดการ : เข้าใจสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน เข้าถึงบุคลากรและข้อจำกัดเชิงงบประมาณ เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
- ด้านกำลังพล : เข้าใจความต้องการและศักยภาพของบุคลากร เข้าถึงปัญหาความเป็นอยู่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตและขวัญกำลังใจให้มั่นคง

หลักคิดนี้จึงเป็นกลไกสำคัญในการ “ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จากฐานราก” โดยเน้นการพัฒนาอย่างเข้าใจและตรงจุด

๓.๒ การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเองและความยั่งยืน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

- ความพอประมาณ
- ความมีเหตุผล
- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

โดยมี “ความรู้” และ “คุณธรรม” เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน เมื่อนำมาประยุกต์กับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ จะช่วยเสริมสร้างแนวทางพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น

๓.๒.๑ การวิจัยและพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง

นศ.วทอ.สามารถใช้หลัก “พอประมาณ” และ “มีเหตุผล” ในการกำหนดเป้าหมายการวิจัยที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ ไม่มุ่งแข่งขันกับประเทศมหาอำนาจ แต่สร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ภารกิจเฉพาะของไทย เช่น ระบบตรวจการณ์ไร้คนขับ (UAV), การผลิตชิ้นส่วนซ่อมบำรุงเอง (local manufacturing) หรือระบบจำลองการฝึก (simulation system) เพื่อเสริมความมั่นคงทางเทคโนโลยี

๓.๒.๒ การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

การบริหารงบประมาณและทรัพยากรให้ “คุ้มค่าและเกิดผลสูงสุด” สอดคล้องกับหลักความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกัน เช่น การใช้พลังงานทดแทนในหน่วยทหาร การจัดการน้ำและพลังงานอย่างประหยัด รวมถึงการบริหารวัสดุและเครื่องมือโดยใช้แนวคิด “Circular Economy”

๓.๒.๓ การพัฒนากำลังพลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

การนำหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” มาประยุกต์ในชีวิตประจำวันของกำลังพล เช่น การสร้างวินัยทางการเงิน ความพอเพียงในชีวิต การเสริมทักษะการเรียนรู้ต่อเนื่อง จะทำให้กำลังพลมีความมั่นคงทั้งกายใจ และเศรษฐกิจ ส่งผลให้หน่วยมีเสถียรภาพภายในที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานของยุทธศาสตร์ กองทัพอากาศที่ยั่งยืน

๓.๓ การสังเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์

เมื่อสังเคราะห์ทั้งหลักการทำงานและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับบริบทของกองทัพอากาศ จะได้แนวทางเชิงยุทธศาสตร์สำคัญ ๓ ประการ คือ

๓.๓.๑ ยุทธศาสตร์เพื่อการพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance Strategy): มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบการผลิตของตนเอง เพื่อลดการพึ่งพาต่างประเทศ

๓.๓.๒ ยุทธศาสตร์เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากร (Sustainability Strategy): บริหารจัดการ ทรัพยากร ทั้งงบประมาณและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบ มีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว

๓.๓.๓ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนากำลังพล (Human Capital Strategy): เสริมสร้างบุคลากรให้มี คุณภาพ ทั้งด้านอาชีพ จิตสำนึก และคุณธรรม เพื่อให้กองทัพอากาศเป็นองค์กรแห่งความมั่นคงและความสุข

แนวทางเหล่านี้จะทำให้กองทัพอากาศก้าวไปข้างหน้าอย่างมีทิศทาง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และยังสะท้อน “ศาสตร์พระราชา” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

สรุป

พระราชปณิธานคู่บารมีของทั้งสองพระองค์มิได้เป็นเพียงแนวคิดการพัฒนาประเทศ แต่เป็น “ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ” ที่มุ่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างของประเทศอย่างยั่งยืน ผ่านศาสตร์พระราชา ศิลปาชีพ และโครงการสำคัญที่ช่วยป้องกันภัยคุกคามก่อนเกิดวิกฤต เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย หรือความยากจน เรื้อรัง หลักการเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ โดยเฉพาะในด้านการวิจัยและ พัฒนาการพึ่งพาตนเอง การบริหารทรัพยากรอย่างพอเพียง และการพัฒนากำลังพลอย่างสมดุลและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ “พระราชปณิธานคู่บารมี” จึงเป็นหลักชัยของยุทธศาสตร์ชาติและกองทัพอากาศในการสร้างความ มั่นคงให้แก่ประชาชนชาวไทยอย่างถาวร

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศที่แท้จริง จึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่การมีเครื่องบินรบที่ทันสมัยที่สุด แต่ต้องผนวกเอาหลักการทรงงานอันลึกซึ้งของพระมหากษัตริย์มาปรับใช้ คือการสร้างความมั่นคงจากภายในสู่ภายนอก ผ่านการพึ่งพาตนเองอย่างมีเหตุผล, การบริหารทรัพยากรอย่างยั่งยืน, และการพัฒนากำลังพลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การดำเนินการตามแนวทางนี้ จะทำให้กองทัพอากาศเป็นมากกว่าหน่วยงานทางทหาร แต่เป็น "สถาบันความมั่นคงแห่งชาติที่ยั่งยืนและคู่บารมีแห่งองค์พระราชปณิธาน" ตลอดไป

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. (๒๕๖๔). *แนวพระราชดำริแก้มลิงและการจัดการอุทกภัยอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมป่าไม้. (๒๕๖๒). *โครงการปาร์กน้ำกับการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ*, กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กองทัพอากาศ. (๒๕๖๕). *ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐*. กรุงเทพฯ: กองบัญชาการกองทัพอากาศ.
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (๒๕๖๓). *ศาสตร์พระราชากับความมั่นคงแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กอ.รมน.
- พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (๒๕๑๙). *เรื่องการบริหารจัดการน้ำและการพัฒนาอย่างยั่งยืน*
- พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (๒๕๔๒). *หลักการทรงงาน: เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา*. สำนักพระราชเลขาธิการ.
- มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. (๒๕๕๙). *ศิลปาชีพ: พระราชดำริเพื่อชีวิตและศิลปวัฒนธรรมไทย*, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ
- วิทยากร เชียงกูล. (๒๕๖๒). *ศาสตร์พระราชา: การพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติความมั่นคงของชาติ*. วารสารความมั่นคงศึกษา, ๗(๒), ๔๕ - ๖๐.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (๒๕๖๒). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สกว.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (๒๕๖๐). *ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*, กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน กปร.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.). (๒๕๖๓). *โครงการฝนหลวงและการจัดการน้ำของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กปร.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.). (๒๕๖๓). *หลักการทรงงานและการประยุกต์ใช้ในหน่วยงานราชการ*. กรุงเทพฯ: กปร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (๒๕๖๔). *ศาสตร์พระราชากับการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในศตวรรษที่ ๒๑* กรุงเทพฯ: กระทรวงกลาโหม.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน*, กรุงเทพฯ: สศช.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.